

MEDYCYNA GÓRSKA, PSYCHOLOGIA ALPINIZMU I RATOWNICTWO GÓRSKIE

PUBLIKACJE ZDZISŁAWA JANA RYNA

Collegium Medium UJ, Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie

Książki:

1. Zaburzenia psychiczne u alpinistów w warunkach stresu wysokogórskiego. Praca doktorska. Promotor: prof. Antoni Kępiński. Akademia Medyczna w Krakowie, Kraków 1970, mps. ss. 189 + 21.
2. Medycyna i alpinizm. Seria Nauka dla Wszystkich, nr 189, PAN, Warszawa-Kraków 1973.
3. Układ nerwowy a wysokość. Zespół astenii wysokogórskiej. Praca habilitacyjna. Opiekun: prof. Adam Szymusik. Klinika Psychiatryczna Akademii Medycznej w Krakowie, Kraków 1977, mps. ss. 257.
4. Los Andes y la Medicina. Instituto Boliviano de Biología de Altura, La Paz (Bolivia), 1982.
5. Medycyna indiańska. Wydawnictwo Literackie, Kraków 2007. Rozdziały: Środowisko Andów w zdrowiu i chorobie, s. 17-20; Antropologia Indian andyjskich, s. 21-34; Epidemiologia i swoistość chorób mieszkańców Andów, s. 126-134; Soroche, czyli choroba górską, s. 163-174; Coca – boska roślina Inków, s. 239-250.

Artykuły, rozprawy, rozdziały w książkach

1. Hallo! Tu igloo na Turbaczu, „Światowid”, 1961, 35: 22 (współautorzy: B. Rygiel, Z. Kołodziejczyk).
2. Zaburzenia psychiczne w chorobie górskiej (wysokościowej), "Psychiatria Polska", 1967, 1(3): 331-333.
3. Istota rywalizacji w alpinizmie, "Taternik", 1969, 4: 145-146.
4. Psychopatologiczne aspekty wspinaczki wysokogórskiej, "Taternik", 1969, 2: 50-52.
5. Motywacja wspinaczki wysokogórskiej a osobowość alpinistów, "Psychiatria Polska", 1969, 3(4): 457-462.
6. „Błękitny krzyż” podczas okupacji hitlerowskiej. „Przegląd Lekarski”, 1970, 26(1): 66-74.
7. Samobójstwa w Tatrach. "Psychiatria Polska", 1970, 4(2): 113-118.

8. Swoistość procesów emocjonalnych u alpinistów, "Taternik", 1970, 2: 52-57.
9. L`ak a strach v horolezectve, "Vysoke Tatry", 1971, 1: 18-19.
10. Psychopathology in Alpinism. "Acta Medica Polona", 1971, 12(3): 455-469.
11. Psychopatologia w literaturze alpinistycznej. [w:] "Wierchy", 39(1970), 1971, s. 182-196.
12. Samobójstwo w górach z motywów psychotycznych. "Problemy Kryminologii", 1971, 94: 923-926.
13. Zaburzenia psychiczne u alpinistów w warunkach wysokogórskich. [w:] Pamiętnik XXX Naukowego Zjazdu Psychiatrów Polskich w Katowicach, PTP, Katowice 1971, s. 417-419.
14. Psychopathology in Alpinism . "The Canadian Alpine Journal", 1972, 55: 63-66 [reprint]
15. Zaburzenia psychiczne a wypadki górskie]. [w:] "Informator Szkoleniowy Instruktorów Taternictwa", Kraków, 1972, 1: 6-12.
16. Zespół astenii wysokogórskiej. (Asthenia altitudinis). "Polski Tygodnik Lekarski", 1972, 27(34): 1329-1332.
17. Medycyna i alpinizm. Polska Akademia Nauk, Warszawa-Kraków 1973.
18. Wrażenia lekarza VI Polskiej Wyprawy w Hindukusz. "Przegląd Lekarski", 1973, 30(4): 409.
19. Z badań nad reakcjami emocjonalnymi u alpinistów. Cz. I: Reakcje emocjonalne podczas wspinaczki wysokogórskiej, "Wychowanie Fizyczne i Sport", 1973, 1: 85-91.
20. Z badań nad reakcjami emocjonalnymi u alpinistów. Cz. II: Zaburzenia psychiczne u alpinistów w warunkach wysokogórskich, "Wychowanie Fizyczne i Sport", 1973, 1: 91-97.
21. Alpinizm na naukowych podstawach. [w:] "Wierchy", 41(1973), Kraków 1974, s. 283-284.
22. Psychopathology in Alpinism. "Iwa to Yuki" (in Japan), 1974, 29-36 [reprint].
23. Psychopathology in Alpinism. "The Himalayan Journal", 1972-1973, 1974, 32: 113-127 [reprint].
24. Remarks on the personality of Polish climbers. "The Alpine Journal", 1974, 79, 323: 87-90.
25. Współczesne problemy medycyny wysokościowej (górskiej). [w:] Sympozjum "Góry w kulturze polskiej", PTTK, Kraków, 1975, s. 125-132.
26. Mental disturbances at high altitudes. "The Alpine Journal 1975", 80, 324: 244-248.

27. Polscy alpinisci w Patagonii. Zmagania z Fitz Royem. "Przekrój", 1975, 1158: 1 i 6-7.
28. Psychopathology in Alpinism. [w:] Koshotozan kenkyu. Studies in high altitude mountaineering. Japan Alpine Club, Tokyo 1975, s. 199-218 [in Japan] [reprint].
29. Fizjologiczne i medyczne aspekty alpinizmu, "Taternik", 1976, 3: 115-116.
30. Recenzja: M. Ward's: Mountain Medicine. "Biuletyn Głównej Biblioteki Lekarskiej", Warszawa, 1976, 1-2: 17-20.
31. Sympozjum medycyny górskiej. "Taternik", 1976, 4: 191.
32. Zaburzenia psychiczne i neurologiczne w przewlekłej chorobie górskiej. "Psychiatria Polska", 1976, 10(6): 675-681.
34. Medycyna góraska w Hiszpanii. [w:] "Wierchy", R. 45(1976), PWN, Kraków, 1977, s. 201-202.
35. Sobre la personalidad de las alpinistas. "Pyrenaica", 1977, 106: 27-30 [bez podania nazwiska autora].
36. Mała grupa w warunkach długotrwałej wyprawy alpinistycznej. "Kultura Fizyczna", 1977, 10: 446-448 (współautorzy: M. Dominik, E. Leśniak).
37. Óśrodkowy układ nerwowy a wysokość. Zespół mózgowej astenii wysokogórskiej (Central nervous system and altitude: Cerebral Asthenia Syndrome). Rozprawa habilitacyjna, Akademia Medyczna w Krakowie, 1977, mps, ss. 257.
38. Edema cerebral de altura. "Apuntes de Medicina Deportiva". 1977, 14(53): 7-10.
39. Sobre la personalidad de los alpinistas. "Pyrenaica", 1977, 106: 27-30.
40. Sympozjum medycyny górskiej. "Taternik", 1977, 4: 191.
41. Wysokościowy obrzęk mózgu. "Neurologia i Neurochirurgia Polska", 1977, 11(5): 581-586.
42. Choroba góraska w dawnych wiekach, czyli niegdysiejsze gór przeżywanie. "Nowy Wyrz", 1978, 7: 47-56.
43. Medical aspects of alcohol consumption at high altitudes. 32nd International Congress on Alcoholism and Drug Dependence, Warsaw, Poland, 1978, s. 81.
44. Medycyna góraska w Japonii. [w:] "Wierchy", 46(1977), Kraków 1978, s. 313-314.
45. Obrzęk mózgu jako powikłanie ostrej choroby górskiej. Sympozjum Lekarzy Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Zakopane, 1977, s. 35-52.
46. Sanktuaria na szczytach Andów. Z archeologii przedkolumbijskiej. [w:] "Wierchy", 46(1977), Kraków 1978, s. 37-64.

47. Sympozjum Lekarzy GOPR. [w:] "Wierchy", R 46(1977), PWN, Kraków 1978, s. 235-236.
48. Investigaciones sobre el soroche agudo y edema cerebral de altura. "Presencia", nr 7421, 11 II 1979, s. 5 i 10 [La Paz, Bolivia].
49. Aspectos psicológicos del alpinismo. "Presencia", nr 7496, 29 IV 1979, s. 9 i 11 [La Paz, Bolivia].
50. Problemy psychologiczne małej grupy na przykładzie wyprawy alpinistycznej. Sympozjum Lekarzy GOPR, Zakopane, 1979, s. 64-71.
51. El coqueo y la vida en las grandes alturas. "Apuntes de Medicina Deportiva", 1979, 62: 85-89.
52. El coqueo y la vida en las grandes alturas. IV Jornadas Nacionales de Medicina de Montaña, Zaragoza, 1979, s. 132-136.
53. Liście coca w obyczaju i medycynie Indian andyjskich. "Polski Tygodnik Lekarski", 1979, 33: 1323-1325.
54. Motivation and personality in high mountains. "The Canadian Alpine Journal", 1979, 62: 57-58.
55. Nervous system and altitude. Syndrome of high altitude asthenia. "Acta Medica Polona", 1979, 20(2): 155-169.
56. Samobójstwa w górach. „Sympozjum Lekarzy GOPR”, Zakopane, 1979, s. 72-84.
57. Z prac nad polską bibliografią medycyny górskiej. „Sympozjum Lekarzy GOPR”, Zakopane, 1979, s. 95-102.
58. Mózgowa astenia wysokogórska. "Taternik", 1980, 4: 153-155.
59. Sistema nervioso central y la altura: síndrome de astenia de altura. "Apuntes de Medicina Deportiva", 1980, 17(67): 121-129.
60. W Andach nazywa się soroche. [w:] "Wierchy", 47(1978), Warszawa-Kraków 1980, s. 100-115.
61. Zespół mózgowej astenii wysokogórskiej. VI Konferencja Naukowa Psychiatrów Polskich i Czechosłowackich, Pamiętnik, Łódź, 1980, s. 175-178.
62. Aktualny stan badan nad wysokościowym obrzękiem mózgu. [w:] Alpinizm w badaniach naukowych, AWF, Kraków, Zeszyty Naukowe nr 17, Kraków 1981, s. 40-50.
63. Chacaltaya – „najwyższe” schronisko na świecie odbudowane. [w:] "Wierchy", R 49(1980), PWN, Warszawa-Kraków 1981, s. 263.

64. IBBA, czyli Boliwijski Instytut Biologii Andyjskiej. [w:] "Wierchy", R 48(1979), PWN, Warszawa-Kraków 1981, s. 197-198.
65. Psychische Schaden durch Sauerstoffmangel. "Selecta. Das Wochenmagazin des Arztes", 1981, 33: 2366 [Niemcy]. [Streszczenie referatu wygłoszonego na 7. Internationalen Bergrettungsarzte-Tagung, Innsbruck, 15 November 1980].
66. El coqueo y la vida en las grandes alturas. "Antropología" (La Paz), 1981, 2(3): 34-41.
67. El habitane de los Andes. Estudio antropológico. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1981, 9(5): 381-392.
68. Las enfermedades de los indígenas (IV). "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1981, 9(6): 477-488.
69. Liście coca ułatwiają życie na dużych wysokościach. [w:] "Wierchy", 49(1980), Warszawa-Kraków, 1981, s. 245-246.
70. Los Andes y la medicina. Capítulo I. Los santuarios andinos. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1981, 9(3): 213-230.
71. Los Andes y la medicina. II. El soroche. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1981, 9(4): 315-324.
72. Los Andes y la medicina. Instituto Nacional de Antropología, La Paz, Bolivia, 1981.
73. Mieszkańcy Andów. Studium antropologiczne. [w:] "Wierchy", R. 48(1979), Kraków, 1981, s. 99-118.
74. Na co chorują andyjscy Indianie. [w:] "Wierchy", R. 49(1980), Kraków, 1981, s. 143-163.
75. Psicología y psicopatología del alpinista. "Unión Excursionista de Sabadel. Butlletí Informatiu per als socis", 1981, s. 21-25 [j. kataloński].
76. Ratownictwo górskie. Bibliografia piśmiennictwa polskiego 1945-1975. Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Zakopane 1981. Maszynopis powielony, ss. 94 (współautor: W.A. Wójcik).
77. Sylwetka antropologiczna mieszkańców Andów. [w:] „Mieszkańcy Andów i ich środowisko”. PTSL, Kraków 1981, s. 1-11.
78. Un caso de edema cerebral de altura. III World Congress of Biological Psychiatry, Stockholm 1981. Abstracts 2, F 418.
79. IBBA, czyli Boliwijski Instytut Biologii Andyjskiej. [w:] "Wierchy", 48(1979), Warszawa-Kraków 1981, s. 197-198.
80. Alkohol w wysokich górach. "Problemy Alkoholizmu", 1982, 19, 4(319): 5-7.

81. El coqueo y la vida en las grandes alturas. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1982, 10(1): 39-42.
82. I disturbi dell`alta quota. "La Revista del Club Alpino Italiano", 1982, 103(7-8): 282-285.
83. Medicina popular andina. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1982, 10(1): 33-39.
84. Hohenhirnödém. [w:] Medizinische Probleme bei Bergfahrten in Grossere Höhen. Innsbruck, 1983, s. 88-92 [współautor: J. Hajdukiewicz].
85. El alcoholismo en los Andes. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1983, 11(3): 245-252.
86. Hohenhirnödém in Alpinismus - Kasuistischer Beitrag. [w:] Medizinische Probleme bei Bergfahrten in Grossere Höhe. Innsbruck 1983, s. 48-50.
87. La medicina de los Andes (Soroche crónico). "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1983, 11(5): 403-406.
88. La migración a los valles. Adaptación a la vida en las tierras bajas. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1983, 11(4): 329-332.
89. Medycyna ludowa w Andach. [w:] "Wierchy", R. 50(1981), Warszawa-Kraków 1983, s. 190-203.
90. The alpinist`s dreams during mountain expedition. Symposium "The Psychopathology of Dream and Sleeping", World Psychiatric Association, Helsinki, 1983, abstract.
91. Alkohol w życiu mieszkańców Andów. [w:] "Wierchy", R. 51(1982), Warszawa-Kraków 1984, s. 138-150.
92. El hombre, el sexo y las montañas. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1984, 12(6): 417-426.
93. El hombre, el sexo y las montañas. Experiencias de una expedición andina polaca. [w:] Medicina de Montaña. Vitoria-Gasteiz, 1984, 101-116 [reprint].
94. High-altitude cerebral edema survivor in Bolivia. [w:] L`épuisement en altitude. Chamonix, 1984, 21-23.
95. La convivencia en la expedición andina de largo tiempo. Análisis psico-social. [w:] Medicina de Montaña, Vitoria-Gasteiz, 1984, s. 117-127 [współautorzy: M. Dominik, E. Leśniak].
96. Na górskim szczycie. "Życie Literackie", 38(1695), 16.09.1984, s. 1 i 4.
97. Postępy medycyny górskiej w badaniach polskich wypraw andyjskich. [w:] Sprawozdanie z obchodów 5-lecia polskich wypraw w Andy, Kraków 1984, s. 24.

98. Psychopathology of the Summit. Congress International de Médecine de Montagne, Chamonix, 1984, s. 101-105.
99. Aspectos culturales y médicos del coqueo. "Estudios Latinoamericanos", 1986, 10, 247-258.
100. El doctor Ryn dictará un curso sobre „Sicopatologías de las grandes alturas”, "El Tribuno", 31.01.1985, s. 15 [Salta, Argentyna].
101. Disertará en Salta el vicedecano de la Facultad de Medicina de Cracovia, "El Tribuno", 1.03.1985, s. 17 [Salta, Argentyna].
102. Andinismo, un deporte heróico, "Los Andes", Dominical, 3.03.1985, s. 4-5 [Mendoza, Argentyna].
103. A 50 años de la expedición polaca al Aconcagua. Investigación científica en el Aconcagua. Disturbios del sueño de los escaladores, "Los Andes", 3.03.1985, s. 1 i 4—5 [Mendoza, Argentyna].
104. El Aconcagua, 50 años después. Integrantes de una expedición polaca en Salta, "El Tribuno", Suplemento Deportivo, 3.03.1985, s. VI [Salta, Argentyna].
105. Expedición Polaca escalará El Illampu, "Deportes de Hoy", nr 5599, R 17, 15.03.1985, s. 3 [La Paz, Bolivia].
106. Polscy lekarze w Andach, "Życie Literackie", nr 33(1743), 18.08.1985, s. 6.
107. Psychology of mountaineers: Motivation and Personality of Polish climbers. VII Jornadas de Medicina de Montaña, Barcelona, 1985, abstract.
108. The Alpinist`s Dreams during Mountain Expedition. [w:] World Psychiatric Association Symposium, "Psychiatria Fennica Supplementum", 1985, 141-144.
109. Biologia ludzi gór. Recenzja: P.T. Baker: The Biology of High-Altitude People. [w:] "Wierchy", 52(1983), Warszawa-Kraków, 1986, 360-362.
110. Psicologia de l'alpinista: motivació i personalitat dels alpinistes polonesos – trastornos del son a grans altures. "Vertex", 1986, 11, 121.
111. Aspectos psicológicos del auxilio en montaña. VII Jornadas Nacionales Medicina y Socorro de Montaña, Zaragoza, 1987, p. 70.
112. Disturbios de los sueños en las grandes alturas. "Actas Luso-Españolas de Neurología, Psiquiatría y Ciencias Afines", 1987, 15, 3, 165-168.
113. VIII Kongres Medycyny Górskiej, "Taternik", R 63,1987, nr 2(263), s. 95.
114. Gorzki smak Everestu, [w:] Cichy L., Wielicki K., Żakowski J.: Rozmowy o Evereście. Wydanie II poprawione i uzupełnione. Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, Warszawa

- 1987, s. 196-206.
115. High-altitude and brain damage. UIAA Mountain Medicine Conference, London, 1987.
  116. Los suicidios en las montañas. VIII Jornadas Nacionales de Medicina y Socorro en Montaña, Zaragoza, 1987, abstract p. 68.
  117. Psychopatologie vrcholu. Lekarske aspekty v horolezetvi, [w:] IV. Horolezetvi a zdravi. Decin 1987, p. 37.
  118. Aconcagua - pięćdziesiąt lat później, [w:] "Wierchy", 54(1985), Warszawa-Kraków 1988, 99-121.
  119. El hombre, el sexo y las montañas. "Dosfilos", 1988, 34, 32-40 [México] [reprint].
  120. Personalidad y motivación de los alpinistas. "Critica", Universidad Autónoma de Puebla, Puebla, 1988, 36, 96-104.
  121. Psychopathology in Mountaineering. Mental disturbances under high-altitude stress. "Int. Journal of Sports Medicine", 1988, 9, 2, 163-169.
  122. Psychozy podróży, "Problemy Turystyki", 1988, 11, 2, 35-42.
  123. Psychologiczne i społeczne uwarunkowania taternictwa. Recenzja: J. Zdebski: Psychological and social determinants of mountaineering]. [w:] "Wierchy", R. 54(1985), Warszawa-Kraków, 1988, 373-375.
  124. Travel psychosis. "Problem of Tourism", 1988, 11, 2, 34-41.
  125. Extasis colectivo en el Popocatepetl. Interpretación y analisis del psicólogo polaco. "Impacto", 1988, 2025, 30-32 [México].
  126. La personalidad y la motivación de los montañistas. Importantes estudios realizados en escaladores de Polonia. "Impacto", 1988, 2007, 22-23 [México].
  127. Psicopatología del montañismo y la exploración. "Impacto", 1988, 2008, 32-33 [México].
  128. Astenia cerebral de altura, "Impacto", nr 2033, 16.02.1989 [México], oprac. J.M. Leal Apaez].
  129. Zdzislaw Ryn, médico polaco estudioso del comportamiento humano, en alta montaña. Ovaciones en el montañismo, "Ovaciones", 3.03.1989, s. 38 [México].
  130. Boski wybór, "Przekrój", nr 2284, 19.03.1989, s. 19.
  131. Popocatepetl – udręka i ekstaza, "Przekrój", nr 2297, 18.06.1989, s. 19-20.
  132. Desde Polonia el Dr. Zdzislaw [!] Ryn... "Ovaciones", 11.08.1989, s. 14 [México].

- O książce „Medicina de Montaña” z materiałami z VI Jornadas de Medicina de Montaña.
133. Edema cerebral de altura. Enemigo fatal del alpinista. Fisiología, patología, tratamiento y prevención del problema. "Impacto", 1989, 2031, 52-53 [México].
  134. Seguridad de Montanistas. Editado por Montañismo Mexicano, México 1989 [co-authors: L. Apaez J.M., J.M. Casanova, F. Carrero, Rangel Plasencia C., V.A. Matus].
  135. Las alpinistas polacas. Personalidad y motivación. [w:] Medicina de Montaña. Patología ambiental de la alta cota. Barcelona, 1989, 41-46.
  136. Psychopathological changes due to hypothermia. "International Society for Mountain Medicine", 1989, 2, 4.
  137. Studies describe high-altitude mental disturbances. "Brain and Mind Bulletin", 1989, 14, 9, 6.
  138. Trastornos de los sueños en las grandes alturas. [w:] Medicina de Montaña. Patología ambiental de la alta cota, Barcelona, 1989, 34-40.
  139. Brain damage and high altitudes. [w:] Medical Aspects in Mountaineering. Prague, 1990, 55-60.
  140. Deterioracja wysokościowa, [w:] "Wierchy", R. 55(1986), Warszawa-Krakow, 1990, 234-235.
  141. Los suicidios en la montaña. [w:] Avances en Patología del Montañismo, Zaragoza, 1990, 45-52.
  142. Psicología del alpinista solitario. [w:] Avances en Patología del Montañismo, Zaragoza, 1990, 25-34.
  143. Samobójstwa w górach, [w:] "Wierchy", R. 55(1986), Warszawa-Kraków, 1990, 112-126.
  144. Skoczkowie narciarscy. Studium psychologiczne, Akademia Wychowania Fizycznego, Warszawa, 1990 [współautorzy: J.K. Gierowski, M. Ciesielska, A. Lipowska, E. Ryn].
  145. La Coca Andina: Aspecto Médico y Cultural. "El Mercurio", no 33.050, 1.12.1991, p. E16 [Chile].
  146. Mental and neurological disturbances at high altitude. [w:] A Colour Atlas of Mountain Medicine, London, 1991, 64-66, 213.
  147. Motivation in Mountain Rescue. [w:] International Congress of Mountain Medicine, Crans-Montana, 1991, abstract 45.
  148. A la sombra de los Andes. "Vida Médica", 1992, 44, 2, 34-37 [Chile].
  149. Alpinizm solowy. [w:] "Wierchy", R. 56(1987), Wrocław-Kraków, 1992, 86-98.

150. Andean Coca - Cultural and Medical Aspects. "Dolentium Hominum", 1992, 7, 19, 50-54 (Vatican City).
151. El cerebro y la mente humana en las grandes alturas. I Simposio Salud Ocupacional en Faenas Mineras a Gran Altura, Santiago 1992, pp. 11.
152. Montañismo y hipotermia. "Cordillera", Universidad Nacional Autónoma de México, México, 1992, 1, 1, 46-47.
153. Ostatnia wyprawa (O Wandzie Rutkiewicz), "Przekrój", nr 42(2521), 17.10.1993, s. 13-14.
154. Psicología e indentidad del socorrista de montaña. "Cordillera", 1992, 1, 1, 22-24 (México).
155. Psicopatología en la hipotermia. "Cordillera", 1992, 1, 1, 51-56 [México].
156. Aspekty prawne i techniczne ratownictwa górskiego. Międzynarodowe Seminarium w Boliwii, [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław-Kraków, 1993, s. 304.
157. Chilijczycy na Shishapangma (8046 m). [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław-Kraków, 1993, s. 291-292.
158. Chiłijska Federacja Andynizmu. [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław-Kraków, 1993, s. 292.
159. Międzynarodowe Centrum Badań Altiplano w Parinacota – Chile. [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław- Kraków, 1993, s. 229.
160. Mistyka Andów. [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław- Kraków, 1993, s. 229.
161. "Ski Top Ten". [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław-Kraków, 1993, s. 292.
162. Unión Panamericana de Asociaciones de Montañismo, [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław-Kraków, 1993, s. 324.
163. Wypadki na Aconcagua. [w:] "Wierchy", R. 57(1988-1991), Wrocław-Kraków, 1993, s. 304.
164. Z doznań psychicznych wspinaczy samotnych, [w:] Materiały z teorii i dydaktyki sportów wspinaczkowych. AWF, Kraków, 1993, 91-104.
165. Chilijczycy na Evereście. [w:] "Wierchy", R. 59(1993), Kraków, 1994, 47-62.
166. Psychopathology in Hypothermia. [w:] First World Congress of High Altitude Medicine and Physiology, La Paz, 1994, abstract 129 [Bolivia].
167. El cerebro y la mente humana a gran altitud. I Simposio Salud Ocupacional en Faenas a

- Gran Altitud. Asociación Chilena de Seguridad, Santiago, 1995, 103-107.
168. El sistema nervioso y la altura. Mecanismos de adaptación. Passamuntanyes. La Revista de L'Institut d'Estudis de Medicina de Muntanya, Barcelona, 1995, 5, 5-8.
169. Peruwiańskie więzienie na wysokości 5000 m npm. [w:] "Wierchy", R. 60(1994), COTG PTTK, Kraków, 1995, s. 197.
170. Wojskowa Szkoła Górską w Chile. Z andyjskiego notatnika, "Góry i Alpinizm", 1995, nr 6(18), s. 12-14.
171. Z historii chilijskiego andynizmu, "Góry i Alpinizm", 1995, nr 6(18), s. 4-11.
172. Ignacio Domeyko padre del andinismo Chileno y Polaco. "Revista Chilena de Historia y Geografía", 1996, nr 162, s. 263-272 [Chile].
173. Altura de La Paz es util para estudios médicos, según Embajador de Polonia, „El Pais”, Deportivo, Tarija, nr 1404, 15 III 1996, s. 8.
174. Prohibir deporte en la altura es poco razonable e injusto, „El Diario”, Deportes, La Paz, nr 33.733, 16 III 1996, s. 18.
175. W drodze do bezgranicznej wolności. Pamięci Wandy Rutkiewicz, "Głos Polski", "Voz de Polonia" nr 24/25 (4573/74), 7.07.1997, s. 12 i "Głos Polski", nr 26(4575), 14.07.1997, s. 9 i 11 [Buenos Aires].
176. W drodze do bezgranicznej wolności. Pamięci Wandy Rutkiewicz, "Góry i Alpinizm", 1997, nr 9(44), s. 14-16.
177. O sportach górskich w Hiszpanii. Rozmowy z Josepem Paytubi, "Góry i Alpinizm", 1998, nr 9(56), s. 24-32 [Fot. 25], [współautor J. Wala].
178. Wyprawa Ski Alpino Chile 1999 – Itinerarium. "Góry i Alpinizm", 1999, nr 8(67), s. 39-41.
179. Jana Pawła II miłość do gór, [Recenzja książki Pedro Estaún Villoslada: El amor a la montaña en Juan Pablo II]. [w:] "Wierchy", Rocznik poświęcony górcom, R 64(1998), Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK, Kraków, 1999, s. 339-340.
180. Wyprawa Ski Alpino Chile 1999, "Głos Polski", nr 37(4688), s. 11-12 (cz. I) [Buenos Aires]
181. Wyprawa Ski Alpino Chile 1999. "Głos Polski", nr 38(4689), s. 12 (cz. II) [Buenos Aires]
182. Wyprawa Ski Alpino Chile 1999. "Głos Polski", nr 39(4690), 25.10.1999, s. 12 (cz. III), [Buenos Aires]
183. Wyprawa Ski Alpino Chile 1999. "Głos Polski", nr 40(4691), 25.10.1999, s. 12 (cz. IV), [Buenos Aires]

184. IV Światowy Kongres Medycyny Górskiej, Chile - Arica, 1 - 6 października 2000 r. "Góry i Alpinizm", 2000, nr 70-71, s. 60.
185. "Atacama 2000". Polska Wyprawa w Kordylierę Domeyki i na Wulkany Atakamy. "Góry i Alpinizm", 2000, R. 7, nr 5(76), s. 17-20 [5 zdjęć].
186. Mieszkańcy Andów, "Góry i Alpinizm", R, VII, 2000, nr 6, s. 8-9 [3 zdjęcia].
187. Moja przygoda z medycyną górską, "Głos Polski" - "Voz de Polonia", nr 35(4735), 11.09. 2000, s. 6 [cz. I]; nr 36(4736), 18.09.2000, s. 6 [cz. II] [Argentyna].
188. "Atacama 2000". Polska Wyprawa w Kordylierę Domeyki i na Wulkany Atakamy. "Góry i Alpinizm", 2000, nr 5(76), s. 17-20.
190. Historia científica de Los Andes. Don Ignacio Domeyko (1802-1889), "Revista del CESLA", Centro de Estudios Latinoamericanos, Universidad de Varsovia, 2000, nr 1, s. 152-170.
191. Mieszkańcy Andów, "Góry i Alpinizm", R. VII:2000, nr 6, s. 8-9 [3 zdjęcia].
192. Moja przygoda z medycyną górską. "Alma Mater", lato 2000, nr 23, s. 17-21; toż: [w:] "Głos Polski" - "Voz de Polonia", nr 35(4735), 11 IX 2000, s. 6 [cz. I], nr 36(4736), 18 IX 2000, s. 6 [cz. II], [Argentyna].
193. The brain at high altitude. "High Altitude Medicine and Biology", 2000, vol 1, no 3, p. 243 [abstract] [współautorzy: T.F. Hornbein, M. Nakashima].
194. IV Światowy Kongres Medycyny Górskiej, Arica-Chile, 1-6 października 2000 r. [w:] "Wierchy", Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK, Kraków, R. 66:2001, s. 159-160.
195. IV Światowy Kongres Medycyny Górskiej Arica - Chile, 1-6 października 2000 roku. "Medicina Sportiva", vol. 5(2):2001, s. 111-112.
196. Estudios geológicos y mineralógicos de don Ignacio Domeyko (I Parte). Historia científica de Los Andes, "Mineria Chilena", R. 21:2001, nr 244, s. 89-107, fot. 4.
197. Estudios geológicos y mineralógicos de don Ignacio Domeyko (II Parte). Historia científica de Los Andes, "Mineria Chilena", R. 21:2001, nr 245, s. 87-91, fot. 3, bibliogr.
198. Fenomen Adama Małysza z perspektywy psychologicznej. [w:] Sporty zimowe u progu XXI wieku oraz tradycje i perspektywy Zakopanego, pod red. Szymona Krasickiego i Kazimierza Chojnackiego, Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Towarzystwo Muzeum Tatrzńskiego w Zakopanem, Zeszyty Naukowe nr 84, Kraków 2001, s. 30-39.
199. Góry i medycyna. Kto jest kim w nauce krakowskiej, "Dziennik Polski", nr 218(17. 404), 18 IX 2001, s. 11, fot.

200. W Kordylierce Domeyki i na wulkanach Atakamy. [w:] "Wierchy", R. 66(2000), Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK, Kraków, 2001, s. 123-140.
201. Narty pod Krzyżem Południa. Chile - Świat mniej znany. "Magazyn Narciarski Ski", 2001/2002, nr 14, s. 41-44, il.
202. Atacama - uśpiony ogród. [w:] J. Czerwiński: Księga Przygody 2001, wydawnictwo DJ, Gdańsk 2002, s.
203. Człowiek i wysokość. "Polonijny Podróżnik", Biuletyn wydawany przez Zarząd *Polonijnego Klubu Podróżnika*, Styczeń/Luty 2002, nr 28, s. 2-3, il.[Bergenfield, USA].
204. Człowiek na wysokościach. "Charaktery", nr 2(61), luty 2002, s. 26-27, il.
205. Małyszomania. "Alma Mater", nr 38, luty 2002, s. 32-37.
206. Małyszomania. "Charaktery", 2002, nr 1(60), s. 61-63.
207. Ignacy Domeyko - duchowy pomost między Polską i Chile. [w:] V Bal Podróżnika, Polonijny Klub Podróżnika, February 09, 2002, s. [10-11], il.[Bergenfield, USA].
208. Przygoda z medycyną górską. "Nowy Dziennik", nr 8365, 23 I 2002, s. 15-18, il.[Nowy Jork, USA].
209. Oswajanie lęku, Rozmowa z prof. dr hab. Zdzisławem Rynem, psychiatrą; Rozmawiała Teresa Bętkowska, "Gazeta Krakowska", R. 54, nr 46(16.401), 23-24 II 2002, s. 15 i 7.
210. Ignacy Domeyko. Pionier naukowej eksploracji Andów. [w:] Wierchy, Rocznik poświęcony górom, Rok 68(106) 2002, COTG PTTK, Kraków 2003, s. 71-92, il.
211. Científico advierte peligrosos efectos de trabajar en altura, „El Mercurio de Antofagasta”, R XCVIII, nr 34.594, 24 V 2004.
212. Człowiek na wysokości. „Nowinki Psychiatryczne”, nr 55, 2004, s. 102-104, il.
213. Medycyna w turystyce. [w:] Nauki o turystyce, pod red. Ryszarda Winiarskiego, Studia i Monografie Nr 7, Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Kraków, 2004, s. 185-201.
214. Psicopatología de la hipotermia. [w:] Progresos en Medicina de Montaña. Coordinadores: J. Otella, A. Espacio. Universidad Politécnica de Valencia, Valencia 2004, s. 167-175.
215. W blasku Kordylierów. „Alma Mater”, lato 2004, nr 62, s. 43-47, il. Wywiad Teresy Bętkowskiej z cyklu „Smak życia”.
216. El metabolismo de la glucosa durante la aclimatación. [w:] Progresos en Medicina de Montaña. Coordinadores: J. Otella, A. Espacio. Universidad Politécnica de Valencia, Valencia 2004, s. 351-352 [współautor J. Krupiński].

217. Anteproyecto: Medicina de Situaciones Extremas. Medicina de Altura y Medicina de Profundidades. Universidad Católica del Norte, Sede Coquimbo, Escuela de Medicina, 2004, mps w j. hiszpańskim, 5 ss. [współautor D. Moraga] [Coquimbo, Chile].
218. Proyecto de Centro de Estudios Aplicados de Salud Humana en Ambientes Extremos (CEAE) de la Escuela de Medicina de la Universidad Católica del Norte. [w:] *I Workshop Internacional de Fisiología y Medicina de Altura. I Simposio de Hipoxia, Fisiología y Medicina de Altura*. Universidad Católica del Norte, La Serena, 2005, s. 135-138 [współautorzy: Moraga D., Moraga F., Pancetti F., Vadulli R., Campos V.].
219. Expertos se reúnen en La Serena para evaluar los efectos de trabajo en altura. „El Día”, La Serena, Chile, 1 de Abril de 2005, s. 15, il.
220. Expertos analizan impactos médicos y sociales de las actividades en altura. „El Día”. El Diario de la IV Región, R LXII, nr 22.156, 7 IV 2005, s. 17, il.
221. Zagłądanie za krawędź życia. Z prof. Zdzisławem Janem Rynem rozmawiają Piotr Żak i Michał Gumowski. „Charaktery”, nr 5(100), maj 2005, s. 41-43, il.
222. Experto estima ideal instalaciones de ex mina El Indio para Centro de Medicina de Montaña, Diario de La Región, Coquimbo, R 1, nr 311, 9 IV 2005, s. 3, il.
223. Esculapio en las Grandes Alturas. Aventura y Medicina de Montaña. [w:] *I Workshop Internacional de Fisiología y Medicina de Altura*, Editorial del Norte, Coquimbo-Antofagasta, [Chile], 2005, s. 17-27.
224. (DMA): Człowiek i wysokość. Spotkanie z prof. Zdzisławem Janem Rynem w Dworku Białoprądnickim, „Dziennik Polski”, 28 I 2006, nr 24(18.731), s. 29, il.
225. Karol Wojtyła – Juan Pablo II apasionado de las montañas y de la naturaleza. [w:] *Nuevos progresos en medicina de montaña. Libro de actas de las XVII Jornadas de Medicina y Socorro en Montaña*. Coordinadores: J. Botella, A. Espacio, V. Ferrer, Sociedad Española de Medicina y Auxilio de Montaña, Valencia 2006, s. 254-264.
226. La vida dedicada a la medicina de montaña. Esculapio en las grandes alturas. [w:] *Nuevos progresos en medicina de montaña. Libro de actas de las XVII Jornadas de Medicina y Socorro en Montaña*. Coordinadores: J. Botella, A. Espacio, V. Ferrer, Sociedad Española de Medicina y Auxilio de Montaña, Valencia 2006, s. 97-109.
227. Ptaszek M.: Połączyć zawód z pasją, „Gazeta Wyborcza w Krakowie”, Dodatek „Co jest grane”, 27 I – 2 II 2006, s. 31.
228. Red.: Nobel z medycyny górskiej dla prof. Zdzisława Ryna. „Alma Mater”, 2007, nr 89, s. 22.
229. Soroche. Choroba górską. „Globtroter”, 2007, nr 8 (9), s. 60-65, il.
230. Coca – Boska Roślina Inków. „Globtroter”, 2007, nr 15 (16), s. 38-43, il.

231. Medycyna konwencjonalna i medycyna tradycyjna w rejonie Kanionu Colca, Peru. [w:] *Geologia*. Kwartalnik Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, 2008, *Polskie badania w Kanionie Colca i Dolinie Wulkanów*, Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne, t. 34, z. 2/1, Kraków 2008, s. 211-221.
232. Po prostu nienasyconie. „Miesięcznik Katolicki List”, R XXIV, 2008, nr 5(283), s. 26-31, il.
233. Rapa Nui bez tajemnic? Polskie badania jaskiń Wyspy Wielkanocnej. Rapa Nui sin secretos? Investigaciones polacas de las cuevas de la Isla de Pascua. Katalog wystawy – Catalogo de la exposición, Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009, ss. 48.
234. Rapa Nui. Polskie odkrycia w jaskiniach Wyspy Wielkanocnej. „Poznaj Świat”, wrzesień 2008, s. 36-42, il.
235. The Caves of Easter Island. Underground World of Rapa Nui. Las Cuevas de Isla de Pascua. El Mundo Subterráneo de Rapa Nui. Autorzy i redaktorzy: Andrzej Ciszewski, Zdzisław Jan Ryn, Mariusz Szelerewicz. Kraków 2009, 400 ss.
236. Medicina convencional y medicina tradicional en la región del Colca – Peru. [w:] *Geologia 2009. Expedición Científica Polaca – Cañon del Colca*. Sociedad Geográfica de Lima. Editor responsable: Zaniel Novoa Goicochea, s. 207-217.
237. Ciągłe w drodze. Lekarz z pasją: Prof. Zdzisław Jan Ryn, Żyj Długo. Pismo o zdrowiu, nr 3, kwiecień 2010, s. 36-39, il. Rozmawia T. Bętkowska.
238. W mocy gór i medycyny. Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, t. 18 (2009), Kraków 2010, s. 127-141, il.
239. Człowiek w wysokich górach. Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, t. 19 (2010), Kraków 2011, s. 35-50, il.
240. Polska monografia medycyny górskiej. [w:] *II Konferencja Medycyny Górskiej*, Podlesice 22-23.10.2011. Organizatorzy: Komisja Medyczna Polskiego Związku Alpinizmu, Polskie Towarzystwo Medycyny i Ratownictwa Górskiego, Śląski Uniwersytet Medyczny, s. 7-9.

Adres:

Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medium
Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie
Dom: ul. Norwida 10/1, 31-521 Kraków
Tel. dom (012) 411-2159
E-mail: mzryn@cyf-kr.edu.pl